

Monumentnummer*: 526357

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 juli 2006
Kadaster deel/nr 82843/33

*Woonplaats**

Driebergen-Rijsenburg,
Werkhoven

*Gemeente**
Bunnik

*Provincie**
Utrecht

Locatiennaam

Werkhoven

Locatieomschrijving

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Werkhoven	B			911
Werkhoven	B			912
Werkhoven	E			31
Werkhoven	E			417
Werkhoven	E			542
Werkhoven	E			543
Werkhoven	B			926
Werkhoven	B			927
Driebergen-Rijsenburg	C			446
Werkhoven	B			367
Driebergen-Rijsenburg	C			450
Driebergen-Rijsenburg	C			452
Werkhoven	B			79
Werkhoven	F			235
Driebergen-Rijsenburg	C			444
Driebergen-Rijsenburg	C			3980
Werkhoven	B			365

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Driebergen-Rijsenburg	C			449
Driebergen-Rijsenburg	C			440
Werkhoven	B			354
Werkhoven	B			321
Werkhoven	B			308
Werkhoven	E			498
Driebergen-Rijsenburg	C			3978
Werkhoven	B			322
Driebergen-Rijsenburg	C			447
Werkhoven	E			415
Driebergen-Rijsenburg	C			4195
Werkhoven	B			595
Werkhoven	B			81
Werkhoven	B			355
Driebergen-Rijsenburg	C			448
Driebergen-Rijsenburg	C			443
Driebergen-Rijsenburg	C			822
Driebergen-Rijsenburg	C			4194
Werkhoven	B			312
Werkhoven	B			52
Werkhoven	E			34
Driebergen-Rijsenburg	C			445
Werkhoven	E			499
Werkhoven	B			722
Werkhoven	E			416
Werkhoven	E			38
Driebergen-Rijsenburg	C			4193
Werkhoven	B			720
Werkhoven	B			319
Werkhoven	B			594
Werkhoven	E			33
Werkhoven	B			53
Werkhoven	B			47
Werkhoven	B			721

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Werkhoven	E			32
Werkhoven	B			82
Werkhoven	B			525
Werkhoven	B			50
Werkhoven	B			48
Werkhoven	E			35
Werkhoven	B			310
Driebergen-Rijsenburg	C			451
Werkhoven	B			320
Werkhoven	B			80
Werkhoven	B			51
Driebergen-Rijsenburg	C			442
Werkhoven	B			49
Driebergen-Rijsenburg	C			439
Werkhoven	B			318
Driebergen-Rijsenburg	C			441
Werkhoven	B			366
Werkhoven	B			309

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG.

De belangrijkste historische component in de park- en tuinaanleg is de rivier de Kromme Rijn, waaraan het kasteel is gelegen. Op de rentmeesterskaarten van 1631 en 1710 is het kasteel omgeven door een slotgracht, die in verbinding staat met de rivier. Oorspronkelijk lag er tot 1828 een voorburcht met poortgebouwen aan de gracht ten oosten van het kasteel; via een dubbele stenen boogbrug en ophaalbrug bereikte men het kasteel; het poortgebouw bestond uit een toren met doorgang en een vierkante toren ernaast; in 1631 liep de gracht ook ten noordoosten van het kasteel om twee rechthoekige terreinen met torens op de hoeken; op een afbeelding uit 1698 (en op één uit 1745 van Jan de Beijer) is er ten noorden van het kasteel een tuin met parterres de broderie, waarin zich beelden, oranjerieboompjes in potten, en obelisk bevinden; in 1710 was het eiland niet meer omgeven door een gracht, maar verbonden met de wal en nog slechts aan één zijde grenzend aan de gracht; verder stonden min of meer rechthoekige waterlopen in verbinding met de rivier, en vormde het door de tuinaanleg gekarakteriseerde gedeelte een rechthoek met de korte zijde naar de rivier. Terwijl de tuinaanleg in 1631 werd weergegeven met vier rechthoekige vakken aan de rivier (met in één vak het kasteel) en een moestuin aan de oostzijde, was in 1710 het oostelijk deel in twee langwerpige vakken beplant met in het midden een laan (net als tegenwoordig in verbinding met de Langbroekerwetering); ten noordwesten en ten zuiden van het kasteel lagen grote langwerpige parterres de broderie. Overigens waren om de 17de-eeuwse rechthoek met de tuinaanleg ook rechthoekige bospercelen aangegeven in het zuiden én aan de overzijde van de rivier in het westen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Na het midden van de 19de eeuw is de aanleg van het park in landschappelijke stijl gewijzigd. Rondom het kasteel kwam een verfijnde parkaanleg in landschapsstijl tot stand met solitaire bomen, boomgroepen en bospartijen, slingerende waterlopen en lanen met doorzichten naar het buitenpark. Het kasteel staat op een eiland, waar de voormalige gracht als een vijver omheen loopt; ten oosten van het kasteel staat een meerstammige linde; ten noorden van het kasteel bevindt zich een clump van drie bomen: twee paardenkastanjes en een eik; ten zuiden van het kasteel, maar dichterbij staat een groep van vier bomen, een eik, een esdoorn en twee tulpenbomen; op de noordwest en noordoost hoek van het eiland staan solitair geplaatste platanen. Alle genoemde bomen dateren uit de 19de eeuw.

De aanleg van het buitenpark werd als voortzetting van het binnenpark minder intensief gewijzigd. Bospartijen, waarin nog restanten van slingerpaden, solitaires en boomgroepen hebben mede een waarde als coulissen van de gezichten vanuit het binnenpark.

De belangrijkste zichtassen vanuit het kasteel zijn: in zuidwestelijke richting door het bos langs de Beverweertseweg naar het dorp Werkhoven en naar de aldaar gelegen molen en kerktorens, in zuidelijke richting over de rivier de Kromme Rijn en het akkerland, in oostelijke richting over de gazons naar de Laan, en in noordelijke richting over de vijver en het park naar de akkers en het bos ten noorden van het andere deel van de Beverweertseweg.

De laanstructuur die beeldbepalend is voor de aanleg van de historische buitenplaats heeft in de loop der tijden wijzigingen ondergaan. Vermoedelijk was de belangrijkste en oudste toegang vanaf de 13de-eeuwse Beverweertseweg; deze begint bij de (latere) Graaf van Lynden van Sandenburgweg en loopt met een bocht in noordelijke richting (voor een deel parallel aan de rivier) komt vervolgens op de Molenhoeftlaan uit, buigt daar naar het noorden af, en voert verder na een haakse bocht zowel naar de boerderij Rijnveld, als naar de kruising van de Laan en de Jachtrustlaan.

De Beverweertseweg is in de buurt van het kasteel met eiken beplant (rechts van de weg in dubbele rij); verderop ligt links een bosperceel met diverse boomsoorten. Na de bocht links en rechts beuken; langs het water staan eiken en paardekastanjes. De meeste bomen dateren uit de 19de eeuw.

Na de driesprong (en een brug over de Kromme Rijn) volgt rechts een bosperceel; de Beverweertseweg splitst zich in twee delen: een niet openbare weg voert naar de boerderij Rijnveld; deze laan is dubbel beplant met beuken; rechts van deze weg een perceel met griendhout. Op de kruising (bij het gietijzeren tuinornament) gaat de dubbele laanbeplanting van beuken in enkel geplante eiken over.

In dit gedeelte van de buitenplaats liggen enkele oude paden; zo zijn er twee paden vanaf de Beverweertseweg in oostelijke richting met een recht verloop - ongeveer evenwijdig aan de Laan - en, verbonden met het meest zuidelijke pad, vier slingerpaden die min of meer noordzuid lopen, die op hun beurt aansluiten op een slingerpad van west naar oost. Westelijk van dit deel van de Beverweertseweg loopt zuidelijk een slingerpad naar een grafmonument, en noordelijk een recht pad, dat aansluit op dit slingerpad.

De openbare Beverweertseweg zet zich voort in oostelijke richting langs het hek rond het binnenpark; het binnenpark ligt rechts, en een bosperceel links; daar sluit de Beverweertseweg met een bocht aan op de viersprong van de vrijwel rechte, openbare Jachtrustlaan, de niet openbare rechte Laan, en de slingerende oprijlaan naar het kasteel.

De Molenhoeftlaan is in de 16de eeuw aangelegd; langs deze weg staat thans jonge aanplant van bruine en groene beuken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op afbeeldingen uit 1710 is vanuit het oosten de huidige Laan aangegeven, toen al met een laanbeplanting. De Laan verwijdde zich tot een ovaal (bij de huidige Jachtrustlaan), waar destijds een rechte smalle oprijlaan begon door het park naar het kasteel; thans is deze oprijlaan min of meer slingerend. Er is ook een aftakking naar het koetshuis.

De beplanting van de oprijlaan bestaat uit oude eiken met daaronder grote rododendron groepen.

Aan de gazonrand staan veel oude paardekastanjes.

De Laan is vanaf het kasteel in het eerste deel dubbel beplant met oude eiken (tot waar de weilanden beginnen), daarna volgen lindebomen.

De Voorlaan is beplant met beuken.

NB. Het overgrote deel van de buitenplaats ligt op het grondgebied van de gemeente Bunnik. Het oostelijke deel van het park ligt op het grondgebied van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Het betreft in het laatste geval het oostelijke deel van de oprijlaan vanaf de Langbroekerdijk, geflankeerd door stroken parkbos en doorzichten op het weidegebied, met de onderdelen Huis Voorlaan (14) en een stel hekpijlers (5).

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG van Kasteel Beverweert is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang:

- vanwege de verfijnde aanleg in landschapsstijl van het binnenpark, aangelegd na het midden van de 19de eeuw;
- vanwege de architectonische relatie van het binnenpark en het buitenpark;
- als gaaf bewaard voorbeeld van een tot landschapspark getransformeerde aanleg rondom een Utrechts middeleeuws kasteel waarvan de in het veld nog herkenbare oorsprong tot in de Middeleeuwen teruggaat;
- vanwege de gaafheid en de hoge ensemblewaarden.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument